



Vlaams
Parlement

ingediend op **1863** (2018-2019) – Nr. 2
6 maart 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Manuela Van Werde

over het voorstel van resolutie

van Bart Caron, Jean-Jacques De Gucht, Marius Meremans,
Orry Van de Wauwer en Katia Segers

betreffende de toekomst van de openbare bibliotheek

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde, Manuela Van Werde, Herman Wynants;

Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet, Orry Van de Wauwer;

Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;

Yamila Idrissi, Katia Segers;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Paul Cordy, Kathleen Krekels, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Elke Wouters, Peter Wouters;

Cindy Franssen, Maurice Helsen, Tinne Rombouts, Johan Verstreken;

Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;

Bert Moyaers, Tine Soens;

Imade Annouri.

Documenten in het dossier:

1863 (2018-2019) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

1899 (2018-2019) – Nr. 1: Verslag van de hoorzitting

Op donderdag 28 februari 2019 behandelde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het voorstel van resolutie betreffende de toekomst van de openbare bibliotheek.

Met het voorstel van resolutie kwam de commissie tot een beslissing met betrekking tot het verzoekschrift over een bibliotheek voor iedereen (voor het verslag van de hoorzitting over het verzoekschrift, zie: *Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1899/1).

1. Toelichting

Bart Caron herinnert de commissie aan de campagne #bibvooriedereen uit de zomer van 2018. De initiatiefnemers overhandigden vele duizenden handtekeningen aan de parlamentsvoorzitter en leden van de commissie. De campagne uitte een grote bekommernis over het belang van de openbare bibliotheek.

Ondertussen loopt bij de lokale besturen de eerste zesjarige beleids- en beheerscyclus waarbij hun beleid niet meer aan Vlaamse regels is onderworpen. Ze hebben nu een veel grotere autonomie dan voorheen. De indieners willen die autonomie respecteren maar tegelijk een warme oproep doen voor de openbare bibliotheek, door te wijzen op het belang ervan voor ontleding, digitale toegang, ontmoeting, het eerste culturele plezier enzovoort.

Het eerste decreet dat Vlaanderen ooit uitvaardigde, ging over de openbare bibliotheek. Dat is geen toeval want het markeert sterk de identiteit maar ook het belang van lezen. Dit voorstel van resolutie roept de Vlaamse Regering op om de lokale openbare bibliotheek niet los te laten, en ze dus te ondersteunen en stimuleren.

De Vlaamse Regering krijgt de volgende opdrachten:

- de openbare bibliotheek beschouwen als een basisdienst vanuit het lokale bestuur, waarop elke burger recht heeft;
- via de lokale vrijetijdsmonitor meten hoe de werking van de openbare bibliotheken evolueert, en er beleidsconclusies uit trekken;
- aandacht hebben voor innovatieve ondersteuningsinstrumenten, zoals het eengemaakte bibliotheekstelsel, de centrale catalogus en de extra mogelijkheden die de toekomst op dat vlak zal bieden;
- op basis van het Bovenlokaal Cultuurdecreet bibliotheken de mogelijkheid blijven bieden om extra projectmiddelen te verwerven.

Het eengemaakte bibliotheekstelsel en de centrale catalogus noemt de indiener hoogstaande voorbeelden van digitalisering in de cultuursector. Voor heel Vlaanderen is één catalogus beschikbaar waarop elke bibliotheek is aangesloten en waartoe elke burger toegang heeft.

Wat de laatste opdracht betreft, vindt *Bart Caron* dat bibliotheken waar toepasselijk kansen moeten grijpen om bovenlokale projecten te realiseren. Ze kunnen andere doelgroepen en potentiële gebruikers aanboren. Ze horen zich niet op te sluiten in de eigen gemeente.

De spreker hoopt op een eenparige goedkeuring van het voorstel van resolutie in de commissie en in de plenaire vergadering.

2. Bespreking

Katia Segers is blij met de medewerking van alle fracties in de commissie aan dit voorstel van resolutie.

Sinds 2016 zijn steden en gemeenten niet meer verplicht een bibliotheek in te richten. Vandaar de – uiterst succesvolle – actie #bibvooriedereen op initiatief van de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezen (VVBAD), in samenwerking met het Masereelfonds en het Vermeylenfonds. Hieruit kwam een charter voort waarvoor Katia Segers met veel plezier als ambassadeur is opgetreden. Op 4 oktober 2018 mocht het Vlaams Parlement 56.841 handtekeningen in ontvangst nemen.

Alle fracties dragen de bibliotheken een warm hart toe. Bibliotheken zijn het kloppende hart van een gemeente, met groot belang voor elk kind en elke volwassene. De bibliotheek moet iedereen een veilige en toegankelijke plaats bieden, een huis van de mediawijsheid, een onderdak voor ontmoeting, studie, leesbevordering van kinderen en nieuwkomers.

Voor sp.a is een bibliotheek een basisdienst, die echter onder druk komt te staan door fusies. Daardoor dreigen afdelingen te verdwijnen. De schrapping van de VVBAD-subsidies verhoogt die druk nog.

Dit alles maakt het voorstel van resolutie nodig.

Orry Van de Wauwer wijst erop dat ook CD&V verschillende ambassadeurs van de campagne in zijn rangen telt. Hij is blij dat het verzoekschrift nu uitmondt in een voorstel van resolutie, ook al is de impact van een resolutie op het einde van een regeerperiode beperkt. Met een eenparige goedkeuring maakt het parlement wel duidelijk hoe belangrijk het de lokale bibliotheken vindt.

Jo De Ro erkent de opmerking over het einde van de regeerperiode, maar wijst erop dat bepaalde resoluties vier regeerperiodes verder nog steeds impact hebben. Dat een resolutie is ondertekend door zowel oppositie als meerderheid, is de beste garantie voor draagkracht bij een volgende minister, regering en parlement, ongeacht hoe die regering is samengesteld en wie minister wordt.

Eigenlijk zou elke partij met vertegenwoordigers in het Vlaams Parlement, aan haar lokale fracties moeten vragen om een soortgelijke resolutie op te stellen. Die kan dan vervolgens ook worden gesteund door lokale fracties zonder Vlaamse volksvertegenwoordigers. In een dergelijke resolutie zou dan minstens moeten staan dat de bibliotheek een basisdienst is en een hoeksteen van gemeenschapsvorming.

De bibliotheken hebben zelf niet stilgezeten: ze verruimden hun doelgroepen en boden meer digitale mogelijkheden, andere vormen van cultuur en ontspanning, voorleesmomenten, optredens enzovoort. Dat opendeurbeleid is de beste garantie voor hun toekomst.

Marius Meremans verwacht dat iedereen op lokaal vlak achter de lokale bibliotheek staat en dat wil uitdrukken in een lokale resolutie. Op dat vlak speelt hoe dan ook de lokale autonomie. De vraag is echter wat de gemeente met haar bibliotheek wil doen. Wat met de collectie? Wordt erin geïnvesteerd? Hoe krijgt de bovenlokale bibliotheekwerking gestalte?

De echte toetssteen is wat er in de meerjarige beleidsplannen zal staan, die in december 2019 worden vastgelegd.

Met dit voorstel van resolutie zegt het Vlaams Parlement dat de bibliotheek, die zich almaar meer positioneert als cultuurspeler, een belangrijke positie bekleedt.

In dit verband wordt soms opgemerkt dat een gemeente nu niet langer verplicht is om een bibliotheek te hebben, maar ook in het vroegere decreet was dat niet

verplicht. Niet elke gemeente hoefde er een te hebben, er was ook samenwerking mogelijk tussen verschillende gemeenten om er samen één enkele bibliotheek op na te houden. Wat hier gezegd wordt over fusies, klopt dus niet.

We moeten onze steden en gemeenten het nodige vertrouwen bieden, maar ook vanuit een gezond wantrouwen een en ander controleren. Het voorstel van resolutie moet vooral een hart onder de riem zijn voor iedereen die met het bibliotheekwezen begaan is.

Doemdenken is echter niet nodig. Er worden nog steeds nieuwe bibliotheken gebouwd, zoals De Krook in Gent en de nieuwe bibliotheken van Aalst en Dendermonde.

Gezien het belang van volksontwikkeling zal N-VA het voorstel van resolutie goedkeuren.

Voor de fractie is de bepaling in verband met de bovenlokale werking van groot belang, gezien de noodzaak daaraan voor de verdere uitbouw van de bibliotheken, onder meer op digitaal vlak.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt eenparig aangenomen met 8 stemmen.

Bart CARON,
voorzitter

Manuela VAN WERDE,
verslaggever